

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd,
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder ac Ymgynghori
Senedd Cymru
SeneddLJC@senedd.wales

19 Awst 2022

Annwyl Huw,

Diolch am eich llythyr ar 25 Gorffennaf 2022 ynglŷn â chaniatâd Rheoliadau Rheoli Swyddogol (Iechyd Planhigion) (Amllder Archwiliadau) 2022 (y Rheoliadau Amllder Gwirio) a'r ddadl lawn y cafodd y cwestiynau canlynol eu codi o ganlyniad iddi:

1.Pa ymgynghoriad a gynhaliwyd gyda rhanddeiliaid Cymru ynghylch y Rheoliadau Amllder Gwirio a'r newid polisi a weithredwyd ganddynt?

Cynhaliwyd yr ymgynghoriad cychwynnol gyda rhanddeiliaid ar y dull o benderfynu pa mor aml y dylid cynnal archwiliadau mewnforio ar iechyd planhigion sy'n peri risg rhwng 26 Mai - 4 Awst 2021 ac fe'i targedwyd at aelodau'r Fforwm Cynghori ar Iechyd Planhigion, sy'n cynnwys rhanddeiliaid yng Nghymru. Roedd yr ymgynghoriad yn ystyried lefelau gwiriadau adnabod ac archwiliadau corfforol sydd eu hangen ar nwyddau iechyd planhigion wedi'u rheoleiddio a fewnforiwyd i Brydain.

Cynhaliwyd ymgynghoriad dilynol rhwng 3 Rhagfyr 2021 a 28 Ionawr 2022 ar ddull diwygiedig, o ganlyniad i ymatebion i'r ymgynghoriad cychwynnol.

Cysylltodd swyddogion Llywodraeth Cymru â rhanddeiliaid o Gymru yn uniongyrchol ar yr ymgynghoriad dilynol, gan gynnwys FUW, Tyfu Cymru/Grow Wales a Grŵp Tystiolaeth a Chynghori Cymru ar Iechyd Planhigion sy'n cynrychioli amrywiaeth o randdeiliaid yng Nghymru, gan gynnwys diwydiant.

2.Pa bryderon a godwyd, os cafwyd rhai o gwbl, gan y rhanddeiliaid hyn a sut yr ymdriniwyd â hwy?

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Roedd yr ymatebion a dderbyniwyd i'r ymgynghoriad cychwynnol yn gefnogol ar y cyfan i drefn gwirio sy'n canolbwyntio ar risg ym Mhrydain. Tynnodd rhanddeiliaid sylw at bryderon am wahardd planhigion ar gyfer plannu o'r dull arfaethedig a gallai'r oedi cyn i nwyddau o'r UE elwa o'r cynnig hwn. I fynd i'r afael â'r pryderon hyn roedd yr ail ymgynghoriad yn cynnwys methodoleg ddiwygiedig a oedd yn berthnasol i ystod lawer ehangach o nwyddau, gan gynnwys planhigion ar gyfer plannu yn ogystal â chynnyrch (e.e., ffrwythau, llysiau a blodau wedi'u torri).

Cefnogodd rhanddeiliaid Cymru y cysyniad o'r dull sy'n seiliedig ar risg o archwiliadau a chefnogi adolygu amllder yr archwilio. Mewn ymateb i'r ymgynghoriad gwnaeth Grŵp Tystiolaeth a Chynghori Cymru ar Iechyd Planhigion (WPHEAG) yr awgrymiadau neu ymholiadau canlynol:

Sylw WPHEAG	Sut yr aethpwyd i'r afael â hyn
Efallai y bydd angen ailystyried yr amodau y mae pasbortau planhigion a thystysgrifau ffytoiechydol yn cael eu rhoi oddi tanynt, os bydd archwiliadu yn llai rheolaidd.	Bydd Grŵp Risg Iechyd Planhigion y DU yn adolygu'r risgiau'n barhaus i fioggiogelwch planhigion a nodi camau sydd eu hangen i liniaru'r risgiau mwyaf arwyddocaol. Mae'r rhain yn cynnwys cadw ein trefn reoleiddio'n gyfredol, cynnal gwyliadwriaethau ac archwiliadau â ffocws, cynllunio wrth gefn, ymchwil, a chodi ymwybyddiaeth yn ogystal â nodi meysydd lle na fyddai ymyrraeth yn ddefnyddiol neu'n gyfiawn.
Argymhelliad bod dulliau archwilio yn cael eu hadolygu a'u hymchwilio. Mae angen dyrannu adnoddau i ddatblygu dulliau arolygu newydd sy'n defnyddio'r technolegau diweddaraf.	Cydnabuwyd hyn yn y ddogfen ymateb i ymgynghoriad. Fel Gwasanaeth Iechyd Planhigion y DU, byddwn yn ceisio gwella gwasanaethau diagnostig rheng flaen.
Y dylid cyhoeddi manylion y dulliau a ddefnyddir i sefydlu amleddau arolygiadau.	Rhoddwyd sylw i hyn drwy fanylion y dulliau sy'n cael eu cynnwys yn y rheoliad ei hun.

3.A allwch egluro a yw'r newidiadau polisi hyn yn ymwneud â fframwaith cyffredin iechyd planhigion ac, os felly, a oeddent yn cael eu hystyried trwy brosesau fframwaith perthnasol?

Mae'r newidiadau polisi hyn yn ymwneud â fframwaith cyffredin iechyd planhigion a chadwyd at y prosesau a nodir o fewn y fframwaith wrth eu datblygu. Roedd hyn yn cynnwys y newidiadau arfaethedig i amllder y drefn wirio sy'n cael ei thrafod gan grwpiau o fewn strwythur y fframwaith. Roedd hyn yn cynnwys y Fforwm Cyngori ar Iechyd Planhigion a drafododd y cynigion ym mis Hydref 2021 a Grŵp Risg Iechyd Planhigion y DU ym mis Chwefror 2022, y mae swyddogion LIC a gwledydd eraill y DU yn eu mynychu.

4. A allwch egluro a yw'r Rheoliadau Amllder Gwirio yn dod o fewn cwmpas Deddf Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig 2020?

Cyn y bydd modd gwerthu planhigyn ym Mhrydain Fawr bydd angen bodloni rhai gofynion rheoleiddiol. Mae hyn yn cynnwys y rhai sy'n cael eu nodi yn y Rheoliadau Amllder Gwirio, sy'n ymwneud â mewnfurio planhigion. Mae Cymru, Lloegr a'r Alban yn dewis cael yr un Rheoliadau Amllder Gwirio ac nid oes unrhyw wahaniaeth yn y dull gweithredu. Gan fod UKIMA yn berthnasol i werthu nwyddau a gwasanaethau efallai y bydd rhai planhigion sy'n cael eu mewnfurio ac sy'n ddarostyngedig i'r Rheoliadau Amllder Gwirio yn cael eu gwerthu mewn rhannau eraill o Brydain Fawr oherwydd UKIMA.

5. A allwch gadarnhau bod y Rheoliadau Amllder Gwirio yn arwain at ymwahaniad o safonau'r UE a oedd ar waith ar ddiwedd y cyfnod pontio ac esbonio sut y bydd unrhyw oblygiadau o'r ymwahaniad hwn yn cael eu hasesu?

Mae'r Rheoliadau yn ymestyn i Gymru, Lloegr a'r Alban, ac yn dilyn ymadawiad y DU â'r UE yr argymhelliad oedd cadw'r dull targedu risg, a ddefnyddiwyd yn yr UE. Pan fydd y rheoliadau yn eu lle bydd lefel y gwiriadau'n cael eu hadolygu'n flynyddol a gellir eu diwygio ar i fyny neu i lawr yn ôl yr angen i adlewyrchu unrhyw newidiadau yn lefel y risg, a fyddai'n arwain at fod yn wahanol i'r UE. Byddai unrhyw dystiolaeth o risg difrifol i iechyd planhigion yn arwain at gymryd camau mwy brys y tu allan i'r broses adolygu flynyddol (e.e. cynyddu lefelau archwilo ar unwaith). Bydd unrhyw oblygiadau o'r gwahaniaeth i'r UE yn cael eu hasesu gan Grŵp Risg Iechyd Planhigion y DU.

Rwy'n copïo'r llythyr hwn at Gadeirydd Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig.

Yn gywir,

Julie James AS

Y Gweinidog Newid Hinsawdd